

Täysistunto

Tiistai 2.4.2024 klo 13.59—16.35

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kirkkolain 3 ja 8 luvun muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 18/2024 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään hallintovaliokuntaan.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohtien jälkeen. — Esittelypuheenvuoro, ministeri Henriksson, olkaa hyvä.

Keskustelu

15.53 **Opetusministeri Anna-Maja Henriksson** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ennen kuin menen tähän esittelyyn, niin myös haluan täältä puhujapöytästä lausua opetusministerin ja opetusministeriön osanoton kaikille uhreille tässä järkyttävässä ampu mistapauksessa Vantaan Viertolan koulussa tänään. On ensiarvoisen tärkeätä, että koulun oppilaat, perheet ja koko koulun henkilökunta nyt saavat tarvitsemansa tuen ja avun.

Arvoisa puhemies, värderade talman! Käsillä olevassa hallituksen esityksessä ehdote taan muutettavan kirkkolakia, jossa säädetään evankelis-luterilaisen kirkon järjestysmuo dosta ja hallinnosta. Kirkkoa koskevan lainsäädännön kokonaisuudistus tuli voimaan vii me kesänä. Nyt ehdotetut muutokset koskisivat kahta asiaa: seurakuntayhtymän päätök sentekoa ja diakoniatyötä.

I denna regeringsproposition föreslås det att kyrkolagen, där det föreskrivs om den evang elisk-lutherska kyrkans organisation och förvaltning, ändras. Totalreformen av lagstift ningen om kyrkan trädde i kraft förra sommaren. De ändringar som nu föreslås gäller två saker: den kyrkliga samfällighetens beslutsfattande och diakoniarbetet.

Seurakuntayhtymän ylin päättävä elin on yhteinen kirkkovaltuusto, joka päättää muun muassa kirkollisveron suuruudesta, seurakuntayhtymän talous- ja toimintasuunnitelmasta sekä seurakunnan omaisuudesta. Voimassa olevan kirkkolain mukaan yhteinen kirkkoval tuusto voi siirtää päätösvaltaansa muun muassa yhteiselle kirkkoneuvostolle, yhtymän joh tokunnalle tai seurakuntaneuvostolle. Seurakuntayhtymän päätöksentekoa koskeva lain kohta ei sisällä nimenomaista mainintaa siitä, että yhtymän olisi mahdollista siirtää päätös valtaansa myös yksittäiselle viranhaltijalle. Hallintosääntöä koskevasta pykälästä ilmenee kuitenkin, että hallintosääntöön sisällytetään tarpeelliset määräykset päätösval lan siirtä misestä myös johtaville viranhaltijoille. Oikeustilaa ehdotetaan selkeytettävän niin, että myös seurakuntayhtymän päätöksentekoa koskevaan lainkohtaan kirjattaisiin mahdollisuus siir

Pöytäkirjan asiakohta PTK 28/2024 vp

tää päätösvaltaansa hallintosäännöllä yhtymän viranhaltijalle. Lisäksi ehdotetaan tarkennettavan määräenemmistöä edellyttäviä päätöksiä koskevaa säännöstöä.

Diakoniatyön osalta ehdotettu muutos liittyy diakoniatyössä käsiteltäviin henkilötietoihin ja siten diakoniatyön asiakkaiden yksityisyydensuojaan. Henkilötietojen käsittelyyn diakoniatyössä sovellettu sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaita ja potilaita koskeva sääntely on vuoden alusta muuttunut. Kirkkolain sääntely on tarkoitus saattaa tältä osin ajan tasalle. Henkilötietojen käsittelyyn diakoniatyössä sovellettaisiin ehdotuksen mukaan jatkossa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annetun lain eräitä säännöksiä.

Esityksellä ei ole valtionaloudellisia vaikutuksia. Lakimuutoksen on tarkoitus tulla voimaan kesäkuun alusta alkaen.

Arvoisa puhemies! Lopuksi haluan vielä kiinnittää huomiota siihen, että kirkkolakia koskee erityinen säätämisyjärjestys. Eduskunta ei voi tehdä kirkkolakia koskevaan lakiehdotukseen asiasisältöön vaikuttavia muutoksia, koska yksinoikeus niiden tekemiseen on säädetty kirkolle. Eduskunnan toimivaltaan kuuluu mahdollisen lainsäädäntötekniisen virheen oikaiseminen, mutta muilta osin päätämme täällä vain ehdotuksen hyväksymisestä tai hylkäämisestä.

Lakiehdotus on kirkolliskokouksen ehdotuksen mukainen.

Värderade talman! Avslutningsvis vill jag fästa uppmärksamhet vid att kyrkolagen omfattas av en särskild lagstiftningsordning. Riksdagen kan inte göra ändringar som påverkar sakinnehållet i lagförslaget om kyrkolagen eftersom kyrkan har ensamrätt att göra ändringarna. Till riksdagens behörighet hör att korrigera eventuella lagstiftningstekniska fel, men till övriga delar beslutar vi här endast om godkännande eller förkastande av förslaget.

Lagförslaget överensstämmer med kyrkomötets förslag. — Tack så mycket, tack.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitokset ministerille. — Sitten edustaja Juvonen.

15.58 Arja Juvonen ps: Arvoisa rouva puhemies! Arvoisa ministeri Henriksson, kiitän teitä tämän lakiesityksen esittelypuheenvuorosta.

Tässä esityksessä ehdotetaan siis selkeytettäväksi seurakuntayhtymän hallintoa ja päätösvaltaa koskevaa sääntelyä ja kirkkolakiin kirjataan seurakuntayhtymän yhteisen kirkkovaltuuston mahdollisuus siirtää päätösvaltaa hallintosäännössä myös seurakuntayhtymän viranhaltijalle ja yhteisen kirkkovaltuuston päätöksentekoon liittyvää sääntelyä selkeyttäisiin siltä osin, kun päätöksenteko edellyttää määräenemmistöä. Ja lisäksi diakoniatyöhön liittyvää henkilötietojen käsittelyä koskevaa viittaussääntelyä ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelyä koskevia säädös-
muutoksia.

Diakoniatyö on äärettömän tärkeää. ”Henkilötietojen käsittelyyn omaksuttavien säännösten arvioidaan myös selkeyttävän henkilötietojen käsittelyä ja diakoniatyön käytänteitä. Velvollisuus asiakastietojen käsittelyn ohjeistamiseen sekä velvollisuus määrittellä, mitä välttämättömiä asiakastietoja diakoniatyön viranhaltijoilla ja työntekijöillä ja muilla asiakastietoja käsittelevillä henkilöillä on oikeus käyttää, saattaa kuitenkin lisätä jonkun verran seurakunnan hallinnollista taakkaa.” Ja on tärkeää, että tähän kohdennetaan resursseja, kuin myös se, että mikäli tämä laki saatetaan voimaan, se jalkautetaan sinne diakoneille ja kirkolle selkeästi. ”Kirkkohallituksen toiminnallisessa osastossa asia on tiedostet-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 28/2024 vp

tu, ja tavoitteena on laatia yhtenäinen ohjeistus seurakuntien käyttöön.” Tämä teksti on tästä hallituksen esityksestä suoraan.

Diakoni on saanut kirkollisen koulutuksen, mutta myös sairaanhoitajan tutkinnon hän on suorittanut, ja tänä päivänä myös diakonissatyö on äärettömän merkityksellistä. Ja tämän järkyttävän päivän keskellä uskon, että myös monet diakonit kuuntelevat ihmisiä ja ihmiset menevät heidän luokseen ja kirkon piiriin saamaan apua, kuunteluapua, ja keskustelemaan järkyttävän Vantaan ampumistapahtuman jälkeen. Ihmisiltä on tullut paljon viestejä, ja myös muutama puhelinsoitto aamulla tuli, ja he ovat kysyneet, mitä he voivat tehdä ja mihin voivat mennä. Ja olen ohjeistanut ja neuvonut, että seuratkaa: lehdistössä on puhelinnumeroja, ja hyvinvointialueet tarjoavat keskusteluapua, mutta myös kirkko, seurakunta, antaa apua ja ohjeistusta.

On tärkeää, että diakonit voivat tehdä työtään siten, että työnkuva on selkeä. Nämä henkilötiedot ja niiden kirjaaminen aiheuttavat kaikkialla ajoittain huolta siitä, että onhan ne kirjattu oikein ja eihän ole mitään ylimääräistä eikä liikaa ja pysyväthän ihmisten tiedot salassa. Diakoniatyöntekijät kohtaavat erilaisia ihmisiä, kaiken ikäisiä, ikääntyneitä, he käyvät ihmisten kodeissa juttelemassa ja antavat erilaista vertaistukea, järjestävät erilaisia vertaistukiryhmiä, niin että siinä mielessä on tärkeää, että heille tulee selkeät ohjeet ja neuvoa myös siitä, mitä kaikkea kirjataan. Ihmiset voivat luottaa siihen, että heidän asiansa ovat salassa, ja työntekijöillä on myös vaitiolovelvollisuus.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Nyt ei ole muita puheenvuoropyyntöjä. Haluaako ministeri vielä käyttää puheenvuoron? — Ei ole sen kummempaa. Selvä.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin hallintovaliokuntaan.